

Att börja eller inte börja arbeta

Det ekonomiska
utbytet av arbete

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3
1. Utanförskap och lediga jobb	5
Stort utanförskap	5
Gott om lediga jobb	7
2. Hur lönar det sig att arbeta?	8
Mått på ekonomiskt utbyte av arbete	8
Ekonomiskt utbyte av arbete för olika hushåll – förutsättningar	8
Ensamstående hushåll	9
Hushåll med två vuxna	11
3. Reformförslag	15
Förstärk nystartsjobben	15
Bygg ut jobbskatteavdraget	16
Genomför reformen av Arbetsförmedlingen	16
Skärp kraven på aktivitet i bidragssystemen	16
Öka skillnaden mellan bidrag och arbete	17
Appendix 1 Beräkningsunderlag	18
Appendix 2 Regelverk för skatter, bidrag och ersättningar	23
Skatter och avgifter	23
Sociala ersättningar och bidrag	24
Källor	27

Förord

Bristen på arbetskraft är stor trots avmattningen i konjunkturen. Inom tjänstesektorn har fortfarande hälften av alla företag svårt att rekrytera den kompetens de behöver. Svårigheterna att rekrytera är störst i kvalificerade yrken men antalet lediga jobb är stort även inom tjänsteyrken som enbart kräver en kortare utbildning eller ingen formell utbildning alls.

Samtidigt som många lediga jobb är svåra att tillsätta försörjs 354 000 friska personer mellan 20 och 64 år av sociala ersättningar och bidrag i stället för arbete. En förklaring till detta är att det ekonomiska utbytet av att ta ett lägre avlönat arbete är låga för stora grupper som idag är bidragsförsörjda. I barnfamiljer där minst en vuxen lever på bidrag och sociala ersättningar är nettolönen efter skatt från ett lägre avlönat yrke i många fall obetydligt högre än bidragsinkomsten. I vissa fall finns ingen ekonomisk vinst av att ta ett arbete, ens på heltid.

Fortsatta satsningar på utbildning för att hjälpa människor från bidragsberoende till arbete är nödvändiga men det behövs även reformer som ökar skillnaden mellan bidragsförsörjning och arbetsinkomster.

Denna rapport har författats av Patrick Joyce, chefekonom, och Johannes Nathell, näringspolitisk expert, båda på Almega.

Stockholm, februari 2023

Fredrik Östbom, näringspolitisk chef Almega

Sammanfattning

Trots att Sverige har en hög sysselsättning i en internationell jämförelse försörjs fortfarande en stor andel av befolkningen mellan 20 och 64 år av sociala ersättningar. Om alla som helt eller delvis försörjs av sociala ersättningar räknas om till heltidsekvivalenter motsvarar det 725 000 personer eller var åttonde person mellan 20 och 64 år, av dem var hälften friska och arbetsföra.

En bidragande orsak till detta är den låga självförsörjningsgraden bland vissa grupper av utrikes födda främst de som vistats i Sverige en kortare tid. Medan 73 procent av de inrikes födda i åldrarna 20–64 år är självförsörjande är andelen bara mellan 30 och 40 procent bland stora grupper utrikes födda.

I januari 2023 hade 90 000 personer varit utan arbete i minst två år. Två av tre långtidsarbetslösa var utrikes födda.

Trots den höga arbetslösheten finns det ett stort antal lediga jobb som är möjliga att utföra med enbart en kortare utbildning eller introduktion. I februari 2023 fanns fler än 33 000 lediga jobb i tjänsteyrken som enbart kräver en kortare utbildning eller ingen utbildning alls. Att arbetsgivare har svårt att rekrytera personal till dessa yrken trots den höga arbetslösheten kan beror på att det ekonomiska utbytet av att ta ett lägre avlönat arbete i många fall är lågt för den som idag är bidragsförsörjd. Det har lett till att en del av rekryteringsbehovet inom dessa yrken har behövt fyllas av arbetskraftsinvandrare.

I denna studie jämförs den disponibla inkomsten för hushåll där de vuxna arbetar heltid med en ingångslön som vårdbiträde med hushåll där en eller båda vuxna i stället försörjs på heltid av sociala ersättningar och bidrag.

Studien visar att den ekonomiska vinsten att gå från bidragsförsörjning till arbete är goda för hushåll utan barn. En ensamstående utan barn som lever på ekonomiskt bistånd ökar sin disponibla inkomst med 60 procent om hen börjar arbeta heltid. Ett par utan barn där båda lever på ekonomiskt bistånd ökar sin disponibla inkomst med 28 procent om den ena börjar arbeta heltid.

Vinsten av att gå från bidragsförsörjning till arbete är däremot mindre för hushåll med barn. Ett par med ett barn där båda lever på ekonomiskt bistånd höjer bara sin disponibla inkomst med 200 kronor i månaden, eller en procent, om en av dem börjar arbeta heltid.

Om paret har fler barn minskar utbytet av arbete ännu mer. Ett par med två barn – eller fler – där båda vuxna lever på ekonomiskt bistånd ökar inte sin disponibla inkomst alls om den ene börjar arbeta. Hela inkomstökningen försvinner genom minskade bidrag. Om även den andre vuxne i familjen börjar arbeta ökar dock familjens disponibla inkomst betydligt. I en familj med två barn som lever på ekonomiskt bistånd ökar den disponibla inkomsten med nästan 60 procent om båda börjar arbeta. Inkomstökningen av att gå till arbete blir dock mindre ju fler barn som familjen har.

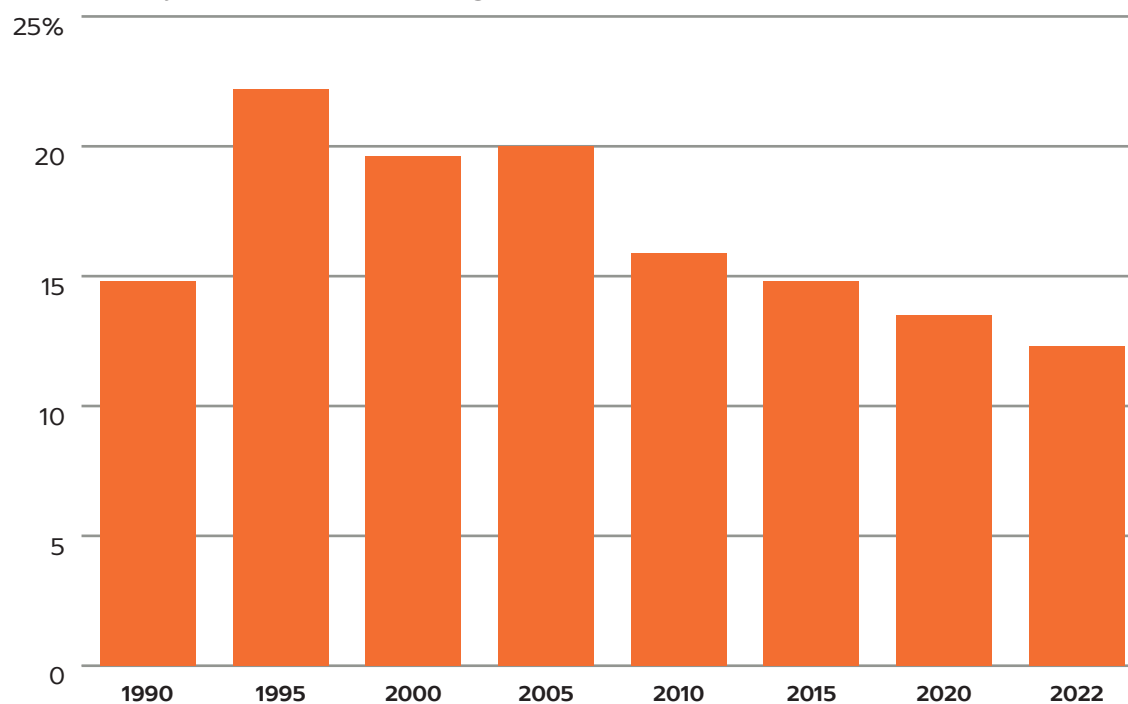
1. Utanförskap och lediga jobb

Stort utanförskap

I en internationell jämförelse har Sverige en stor del av sin befolkning i arbete. År 2021 förvärvsarbetade 81 procent av den svenska befolkningen mellan 20 och 64 år jämfört med 72 procent i genomsnitt bland EU-länderna.¹

Trots detta är långt ifrån hela den svenska befolkningen i arbetsför ålder självförsörjande. Om alla som på heltid eller deltid försörjs av sociala ersättningar under det första halvåret 2022 räknades om till heltidsekvivalenter motsvarade det 725 000 personer eller 12 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år. Svenskt Näringsliv har beräknat kostnaden för utanförskapet 2020 i form av ökade offentliga utgifter och uteblivna skatteintäkter till 270 miljarder kronor eller nästan elva procent av de samlade offentliga utgifterna.²

Diagram 1: Andel av befolkningen (20–64 år) omräknat till heltidsekvivalenter som försörjs av sociala ersättningar, 1990–2022

Källa: SCB (2022b) och SCB (2022c)
Anm: Siffran för 2022 gäller första halvåret.

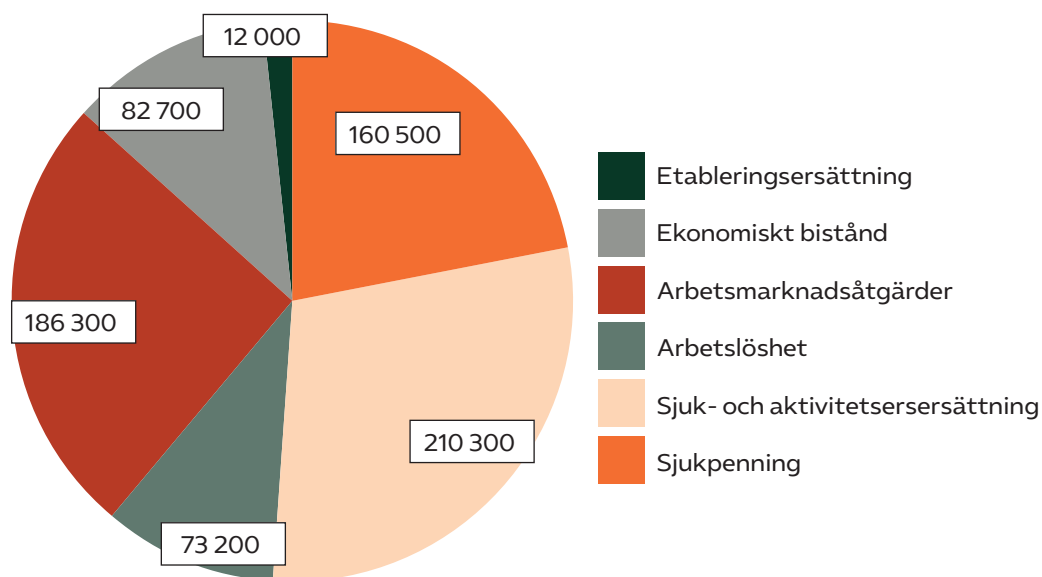
1 Ekonomifakta (2022).

2 Svenskt Näringsliv (2021).

Andelen som försörjs av sociala ersättningar var högst under 1990-talet och början av 2000-talet. 1990-talskrisen ledde till kraftigt ökad arbetslöshet men också till en kraftig ökning av antalet personer som försörjdes av sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. Antalet med sjukrelaterade ersättningar förblev högt fram mitten av 2000-talet men har sedan dess sjunkit.

Bland de 725 000 personer som det första halvåret 2022 var heltidsförsörjda av sociala ersättningar levde drygt hälften (51 procent) på sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. Övriga 49 procent stod till arbetsmarknadens förfogande.³

Diagram 2: Antal personer omräknat till heltidsekvivalenter som försörjdes av sociala ersättningar det första halvåret 2022 fördelade på typ av ersättning

Källa: SCB (2022c)

Antalet personer som delvis försörjs av sociala ersättningar och bidrag är ännu större. En ny studie av Svenskt Näringsliv visar att 1,3 miljoner personer mellan 20 och 64 år inte hade tillräckligt höga arbetsinkomster för att kunna försörja sig själva 2020. En övervägande majoritet av dessa var lågutbildade eller utrikes födda. Av dessa hade 700 000 personer inte varit självförsörjande de senaste fem åren.⁴

I januari 2023 hade 90 000 personer varit utan arbete i minst två år. Nästan två av tre långtidsarbetslösa var utrikes födda.⁵

Arbete är nyckeln till egen försörjning och till integration. Det finns även studier som tydligt visar att arbete ger en känsla av välbefinnande långt över vad som kan förklaras av löneinkomster. Arbete bidrar till personers känsla av tillhörighet i samhället, deras möjlighet till oberoende och till en förstärkt identitet. Det är därför centralt att fler av dem som idag försörjs av ersättningar eller bidrag i stället kan leva på sitt eget arbete.⁶

3 SCB (2022c).

4 Svenskt Näringsliv (2023) samt Eklund och Larsson (2020).

5 Arbetsförmedlingen (2023a).

6 En genomgång av forskningen om värdet av arbete utöver inkomster finns i Blix (2013).

Gott om lediga jobb

Efter pandemin har den privata tjänstesektorn haft gott om lediga jobb och svårt att hitta den personal man behöver. Sedan slutet av 2021 har vartannat tjänsteföretag haft brist på arbetskraft. Bristen har varit störst inom branscher som kräver längre utbildning men även inom yrken där utbildningskraven är lägre har bristen på arbetskraft varit stor. Bristen minskade något när konjunkturen mattades av under slutet av 2022.⁷ Det fjärde kvartalet 2022 hade fyra av tio tjänsteföretag brist på arbetskraft.

Utbudet av lediga arbeten är dock fortfarande stort. I tabell 2 finns tio yrken inom tjänstesektorn som enbart kräver en kortare utbildning eller där det räcker med en introduktion. I februari 2023 hade drygt 33 000 lediga jobb utannonserats inom dessa yrken enbart under den senaste månaden.

Tabell 1: Lediga jobb inom tjänsteyrken med kortare utbildningskrav, februari 2023

Yrke	Lediga jobb
Undersköterskor	10 908
Vårdbiträden	5 794
Personligaassistenter	5 332
Vårdare/boendestödjare	2 794
Städare	2 527
Restaurangbiträden	2 205
Elevassistenter	1 227
Fritidspedagoger	1 197
Fastighetsskötare	933
Skötare	514
Summa	33 431

Källa: Arbetsförmedlingen (2023b) Platsbanken samt SCB (2022a).

Anm: Utannonserade jobb i Arbetsförmedlingens Platsbank under den senaste månaden. En del jobb är timanställningar eller kortare vikariat.

⁷ Konjunkturinstitutet (2022) Konjunkturbarometern, kvartalsdata.

2. Hur lönar det sig att arbeta?

Mått på ekonomiskt utbyte av arbete

Det finns flera mått på det ekonomiska utbytet av att förvärsarbeta. I den här rapporten används **ersättningsgraden** som definieras som relationen mellan den disponibla inkomsten utan arbete och den disponibla inkomsten vid arbete.

Ersättningsgraden visar styrkan av det ekonomiska utbytet av arbete och tar hänsyn till att individen, delvis via hushållet, kan ha andra inkomster än lönen, transfereringar till exempel. En konsekvens av detta är att ensamstående ofta har lägre ersättningsgrader än sammanboende, särskilt om de saknar barn.

Vad som anses som höga ersättningsgrader går att diskutera. Incitamenten för att gå från bidrag till arbete skiljer sig mycket mellan olika individer och grupper och beror på hur individen reagerar på det ekonomiska incitamentet. I flera socialförsäkringar – bland annat arbetslöshetsförsäkringen – uppgår ersättningen till 80 procent av bruttolönen men i andra länder, exempelvis Danmark, anses ersättningsgrader på 80 procent eller mer som höga.⁸

Ekonomiskt utbyte av arbete för olika hushåll – förutsättningar

I följande avsnitt redovisas den disponibla inkomsten i olika typhushåll när de vuxna arbetar i ett lägre avlönat yrke eller lever på bidrag och sociala ersättningar. I samtliga typhushåll antas att personer som arbetar har en inkomst på 22 900 kronor i månaden, vilket antas motsvara ingångslönen för ett heltidsarbetande vårdbiträde 2023.⁹ Efter skatt blir lönen 18 380 kronor per månad.¹⁰

De regler för skatter, bidrag och ersättningar samt de beräkningar som ligger till grund för resultaten redovisas i appendix 1 och 2.

8 Økonomi og Indenrigsministeriet (2017), Fordeling og incitamenten.

9 SCB (2022) och Medlingsinstitutet (2022). Detta är månadslönen för de tio procent lägst avlönade vårdbiträdena 2021 – 22 400 kronor - uppräknat med den genomsnittliga löneökningen för hela arbetsmarknaden 2022 – 2,6 procent. Senast tillgängliga data är från kvartal tre 2022.

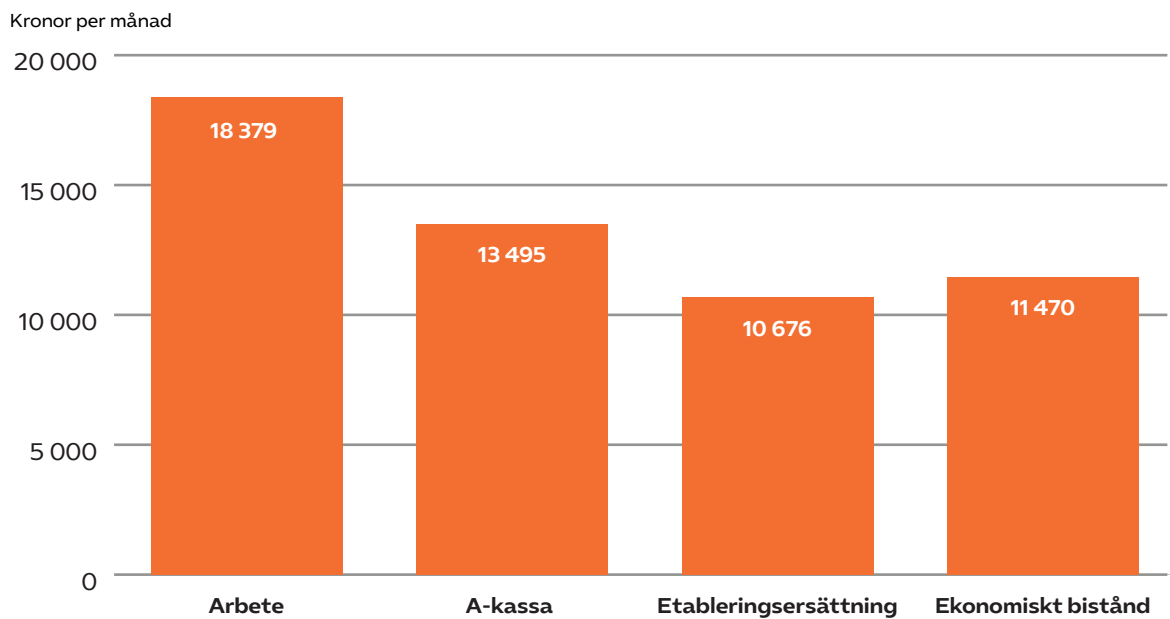
10 Skatterna har beräknats med Skatteverkets räkneinstrument och den genomsnittliga kommunala skattesatsen 2023 på 32,23 procent.

Ensamstående hushåll

Ensamstående utan barn

En ensamstående utan barn som arbetar som vårdbiträde med ingångslön får en disponibel inkomst på 18 380 kronor i månaden. Inkomsten från arbete är nästan 4 900 kronor mer än ersättningen från a-kassan, 7 700 kronor högre än etableringsersättningen och 6 900 kronor mer än om personen tog emot ekonomiskt bistånd.

Diagram 3: Ensamstående utan barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

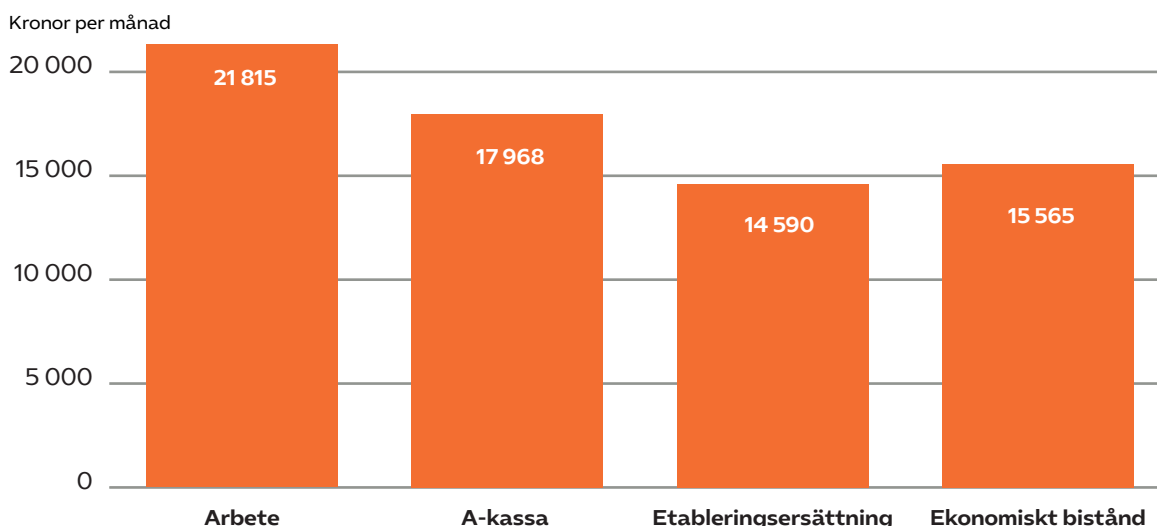

Källa: Egna beräkningar

Ensamstående med ett barn

En ensamstående med ett barn har rätt till vissa bidrag utöver arbetsinkomsten.¹¹ Hushålls-inkomsten från arbete och bidrag blir 21 800 kr i månaden. Inkomsten är nästan 3 900 kronor mer än ersättningen från a-kassan, 7 200 kronor mer än etableringsersättningen och 6 300 kronor mer än ersättningen från ekonomiskt bistånd.

Diagram 4: Ensamstående med ett barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

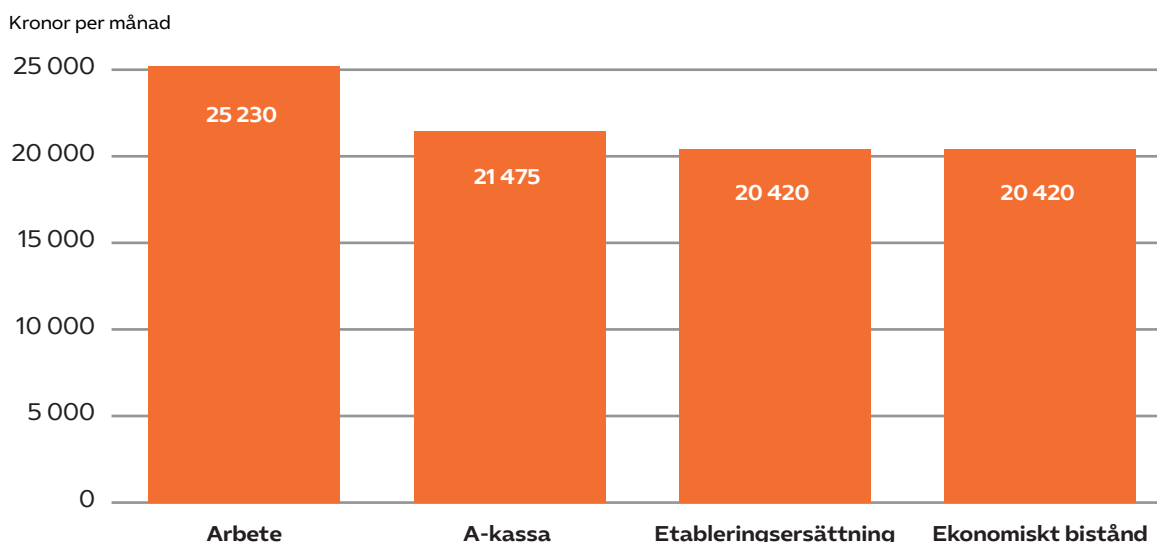

Källa: Egna beräkningar

Ensamstående med två barn

En ensamstående med två barn som arbetar får ytterligare bidrag utöver arbetsinkomsten. Den disponibla inkomsten från arbete och bidrag blir 25 230 kr per månad. Det är 3 800 kronor högre än ersättningen från a-kassan samt 4 800 kronor högre än såväl etableringsersättningen som ersättningen från ekonomiskt bistånd.

Diagram 5: Ensamstående med två barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

Källa: Egna beräkningar

¹¹ Barnbidrag, bostadsbidrag och underhållsstöd. Hushållet måste dock i vissa fall betala barnomsorgsavgift.

Hushåll med två vuxna

Två vuxna utan barn

Ett hushåll med två vuxna utan barn där båda arbetar heltid med ingångslönen för ett vård-
biträde har en disponibel inkomst på 36 760 kronor i månaden. Inkomsten från arbete är
betydligt högre än från olika typer av bidrag.

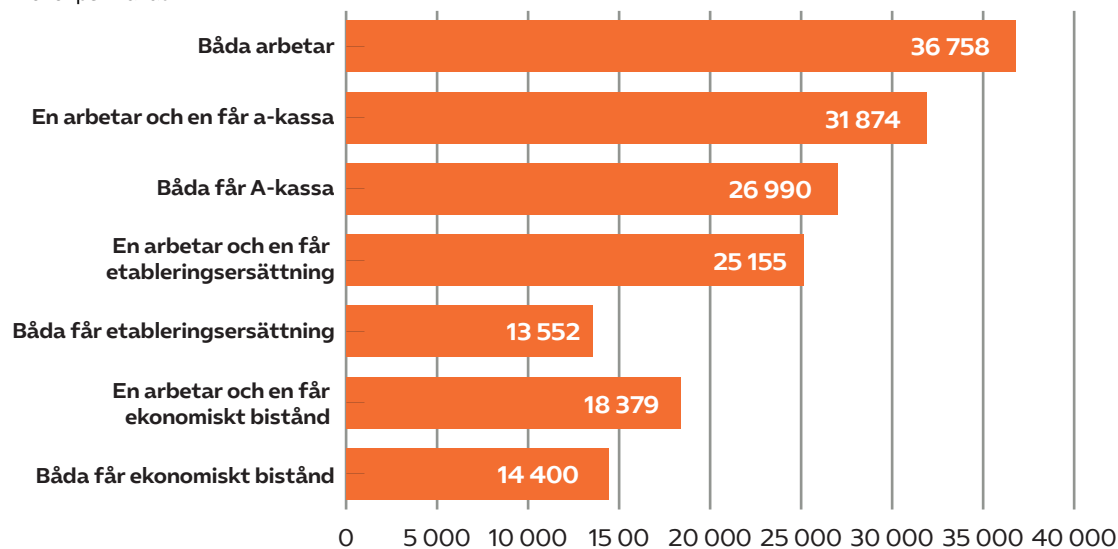
Om båda är arbetslösa med a-kassa ökar hushållets disponibla inkomst med 4 900 kronor i
månaden, eller 18 procent, om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten
med nästan 9 800 kronor i månaden.

Om båda tar emot etableringsersättning ökar hushållets disponibla inkomst med 11 600
kronor i månaden om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med 23
200 kronor i månaden.

Om båda tar emot ekonomiskt bistånd ökar hushållets disponibla inkomst med nästan 4 000
kronor i månaden om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med
nästan 22 400 kronor i månaden.¹²

Diagram 6: Två vuxna utan barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

Kronor per månad

Källa: Egna beräkningar

¹² I ett hushåll utan barn får den andre vuxne inget ekonomiskt bistånd om den första har en så pass hög inkomst.

Två vuxna med ett barn

Ett hushåll med två vuxna med ett barn där båda vuxna arbetar heltid med ingångslönen för ett vårdbiträde har en disponibel inkomst på 36 630 kronor i månaden. Hushållets disponibla inkomst är fortfarande högre om personerna arbetar än om de inte gör det men skillnaden mellan inkomsten från arbete och bidragsförsörjning är mindre än för hushållet utan barn.

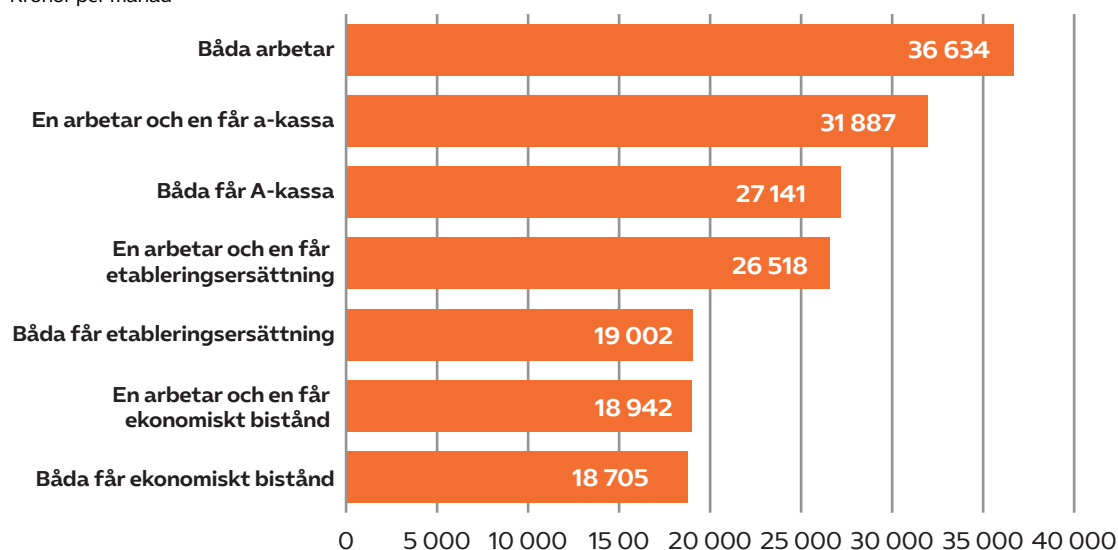
Om båda är arbetslösa med a-kassa ökar hushållets disponibla inkomst med drygt 4 700 kronor i månaden, eller 17 procent, om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med 9 500 kronor i månaden, eller 35 procent.

Om båda tar emot etableringsersättning ökar hushållets disponibla inkomst med 7 500 kronor i månaden, eller 40 procent, om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med drygt 17 600 kronor i månaden, eller 93 procent.

Om båda tar emot ekonomiskt bistånd ökar hushållets disponibla inkomst enbart med 237 kronor i månaden, eller drygt en procent, om en person börjar arbeta heltid. Huvuddelen av den extra inkomsten försvinner i minskade bidrag. Om däremot båda skulle börjar arbeta heltid ökar hushållet disponibla inkomst med 18 000 kronor, eller 96 procent.¹³

Diagram 7: Två vuxna med ett barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

Kronor per månad

Källa: Egna beräkningar

¹³ Personer som tagit emot ekonomiskt bistånd under minst sex månader kan under vissa villkor få behålla en del av den ökade inkomsten under en tid (se appendix 1).

Två vuxna med två barn

Ett hushåll med två vuxna och två barn där båda arbetar heltid med ingångslönen för ett vårdbiträde har en disponibel inkomst på 37 120 kronor i månaden. För detta hushåll lönar det sig mindre att gå från bidragsförsörjning än arbete än för tidigare hushåll.

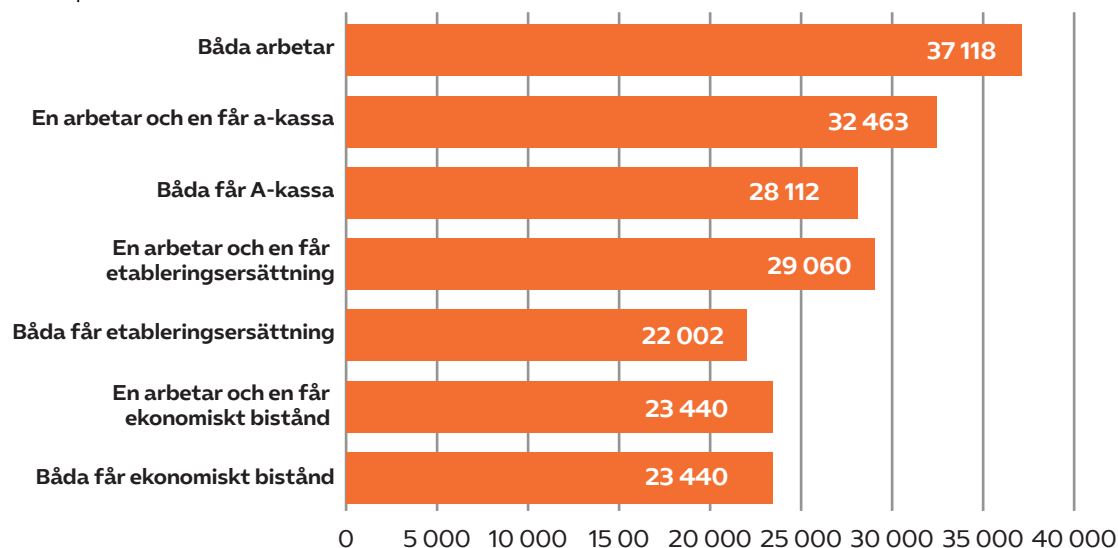
Om båda är arbetslösa med a-kassa ökar hushållets disponibla inkomst med nästan 4 400 kronor i månaden, eller 15 procent, om en person börjar arbeta heltid. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med 9 000 kronor i månaden, eller 32 procent.

Om båda tar emot etableringsersättning ökar hushållets disponibla inkomst med nästan 7 100 kronor i månaden, eller 32 procent, om en person börjar arbeta. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med 15 100 kronor i månaden, eller 69 procent.

Om båda tar emot ekonomiskt bistånd ökar inte hushållets disponibla inkomst alls om en av dem börjar arbeta heltid. Hela inkomstökningen från arbete försvinner i minskat ekonomiskt bistånd och sänkt bostadsbidrag. Om däremot båda börjar arbeta heltid ökar hushållets disponibla inkomst med nästan 13 700 kronor i månaden, eller 58 procent.¹⁴

Diagram 8: Två vuxna med två barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

Kronor per månad

Källa: Egna beräkningar

År 2022 fick i genomsnitt 17 500 hushåll med två eller fler barn ekonomiskt bistånd vid ett och samma tillfälle. Dessa hushåll fick i genomsnitt 11 900 kronor i försörjningsstöd per månad vilket summerar till 209 miljoner kronor per månad.¹⁵

¹⁴ Personer tagit emot ekonomiskt bistånd under minst sex månader kan under vissa villkor få behålla en del av inkomstökningen under en tid (se appendix 1).

¹⁵ Socialstyrelsen (2023b) Gäller januari till november 2022.

Två vuxna med fyra barn

Ett hushåll med två vuxna och fyra barn där båda vuxna arbetar heltid som vårdbiträden till ingångslönen har en disponibel inkomst på 40 900 kronor i månaden. För detta hushåll är den ekonomiska vinsten av arbete ännu mindre än för tidigare hushåll.

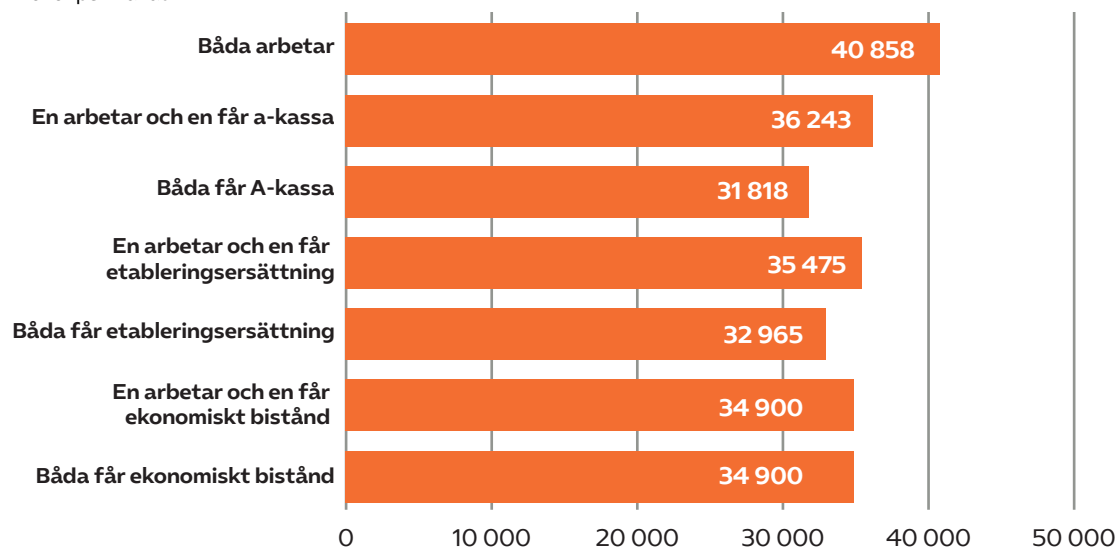
Om båda är arbetslösa med a-kassa ökar hushållets disponibla inkomst med drygt 4 400 kronor i månaden, eller 14 procent, om en person börjar arbeta heltid. Om båda börjar arbeta ökar inkomsten med 9 000 kronor i månaden, eller 28 procent.

Om båda tar emot etableringsersättning ökar hushållets disponibla inkomst med 2 500 kronor i månaden, eller åtta procent, om en person börjar arbeta. Om däremot båda börjar arbeta ökar inkomsten med 7 900 kronor i månaden, eller 24 procent.

Om båda tar emot ekonomiskt bistånd ökar inte hushållets disponibla inkomst alls om en av dem börjar arbeta heltid. Hela inkomstökningen från arbete försvinner i minskat ekonomiskt bistånd och sänkt bostadsbidrag. Om däremot båda börjar arbeta heltid ökar hushållets disponibla inkomst med nästan 6 000 kronor i månaden, eller 17 procent.¹⁶

Diagram 9: Två vuxna med fyra barn, disponibel inkomst från arbete och sociala ersättningar

Kronor per månad

Källa: Egna beräkningar

¹⁶ Personer som tagit emot ekonomiskt bistånd under minst sex månader kan under vissa villkor få behålla en del av inkomstökningen under en tid (se appendix 1).

3. Reformförslag

Arbete är centralt för samhällsekonomin och för finansieringen av välfärden. Resultaten i denna rapport visar emellertid att vinsten för den enskilde av att gå från sociala ersättningar och bidrag till ett ingångsjobb är uppseendeväckande liten. I hushåll med två eller fler barn där båda vuxna lever på ekonomiskt bistånd saknas helt ekonomiska incitament för den första vuxne att börja arbeta. Om en vuxen trots detta börjar arbeta tjänar hushållet ekonomiskt på att även den andre gör det. Därför är det viktigt att stimulera hushåll där båda är försörjda av bidrag att skaffa sig åtminstone en arbetsinkomst. Den så kallade jobbstimulansen, som låter personer som levt på ekonomiskt bistånd i minst sex månader behålla en del av biståndet när de får arbete under en tid, är ett försök att minska trösklarna till arbete som tyvärr haft begränsat resultat.¹⁷

Ska utanförskapet minskas behövs bredare förändringar av bidragsnivåer och inkomstskatter som gör det lönt att arbeta. Detta behöver kompletteras med andra åtgärder för att underlätta för personer som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete. Almega föreslår sammantaget fem åtgärder för att öka vinsten av att arbeta och minska trösklarna in på arbetsmarknaden.

Förstärk nystartsjobben

Det är dyrt att anställa i Sverige. Att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden innebär därför en betydande risk för arbetsgivaren. Nystartsjobben är en skattereduktion på minst två gånger arbetsgivaravgiften för att anställa långtidsarbetslösa och nyanlända i ett till två år. Hälften av deltagarna brukar ha ett arbete sex månader efter avslutat nystartsjobb även om andelen föll under pandemin.¹⁸ Skattereduktionen är tillfälligt förstärkt fram till slutet av 2023. Reduktionen gäller dock bara upp till en månadslön på 20 000 kronor.¹⁹

Nystartsjobben måste prioriteras. Almega vill att den tillfälliga förstärkningen av skattereduktionen ska bli permanent och att taket för skattereduktionen höjs från 20 000 kronor i månaden till 25 000 kronor.

¹⁷ Socialstyrelsen (2016).

¹⁸ Arbetsförmedlingen (2022b). Under 2021 hade i genomsnitt 26 000 personer ett nystartsjobb varje månad.

¹⁹ Normalt får arbetsgivare som anställer långtidsarbetslösa en skattereduktion på mellan en och 2,5 gånger arbetsgivaravgiften beroende på hur gamla personerna är och hur länge de varit arbetslösa. Fram till den 31 dec 2023 är reduktionen förstärkt till mellan två och tre gånger arbetsgivaravgiften.

Bygg ut jobbskatteavdraget

Skatterna på arbete i Sverige har minskat en del efter reformer i början av 2000-talet men är alltjämt internationellt sett höga. Det är allvarligt eftersom många invandrare har svårt att komma in på arbetsmarknaden samtidigt som bidragssystemen minskar drivkrafterna till arbete. För stora grupper löner det sig inte att arbeta. Jobbskatteavdraget innebär en skattesänkning för de som arbetar med tyngdpunkten på låg- och medelinkomsttagare och har varit en framgångsrik reform för att främja sysselsättningen.²⁰

Almega föreslår därför ett utbyggt jobbskatteavdrag. För att det utbyggda jobbskatteavdraget tydligt ska göra det lönsammare att gå från bidrag till arbetsinkomster bör det vara ett fast belopp för alla som då blir störst i förhållande till inkomsten för låginkomsttagare.

Fortsätt reformera Arbetsförmedlingen

Reformeringen av Arbetsförmedlingen innebär att fristående jobbförmedlare i huvudsak tagit över uppdraget att rusta och matcha de arbetslösa till jobb eller utbildning. Reformen av Arbetsförmedlingen har hittills varit framgångsrik, men alltför begränsad. Bara var fjärde arbetslös deltar i upphandlade arbetsmarknadsinsatser hos en fristående leverantör.

Det är viktigt att reformen fortsätter så att alla arbetslösa som Arbetsförmedlingen bedömer behöver stöd för att hitta arbete eller utbildning får välja en matchningsleverantör eller delta i någon annan lämplig insats för att komma närmare ett arbete.

Resultaten i de upphandlade tjänsterna har bidragit till att långtidsarbetslösheten är den lägsta sedan 2019. Genom att bygga ut tjänsteutbudet får de långtidsarbetslösa större chanser att nå egen försörjning. Först och främst är det angeläget att öka deltagarantalet i de befintliga tjänsterna som rusta och matcha, steg till arbete och arbetsmarknadsutbildningar.

Skärp kraven på aktivitet i bidragssystemen

Många som söker ekonomiskt bistånd står redan från början långt ifrån arbetsmarknaden. Utan goda incitament finns risken att dessa människor fastnar i långvarigt bidragsberoende. För att stärka incitamenten att göra sig anställningsbar bör det finnas krav på motprestation för att få ekonomiskt bistånd. Det kan vara deltagande i någon form av utbildning eller en praktik. Aktiviteten är till för att människor ska känna att de är del i ett sammanhang och minskar risken för den isolering som långvarig arbetslöshet kan medföra. Ett aktivitetskrav gör det också betydligt svårare att ta emot ekonomiskt bistånd och samtidigt arbeta svart. Forskning ger stöd för att högre aktivitetskrav bidrar till ökad sysselsättning och att färre får bidraget framför allt bland unga.²¹

Almega föreslår därför att personer som tar emot långvarigt ekonomiskt bistånd ska vara skyldiga att delta i en aktivitet på heltid och att biståndet ska sänkas för de personer som inte gör detta.

20 Finanspolitiska rådet (2014). Enligt rådets utvärdering ökade de fem stegen i jobbskatteavdraget arbetsutbudet med 2,4 procent eller 113 000 årsarbetskrafter.

21 Se bland annat Persson och Vikman (2010).

Öka skillnaden mellan bidrag och arbete

Att bidragssystemet idag gör det möjligt för hushåll att via bidrag och ersättningar få en disponibel inkomst som motsvarar en heltidsinkomst från arbete är oroväckande. Utan goda incitament att göra sig anställningsbar finns risken att dessa människor fastnar i långvarigt bidragsberoende vilket cementerar utanförskapet. Det behövs en omfattande översyn av bidragssystemet i syfte att stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete. En väg till detta mål kan vara att begränsa det sammanlagda belopp som ett hushåll kan få från ekonomiskt bistånd, bostadsbidrag och barnbidrag. Ett annat alternativ är att reducera eller avskaffa flerbarnstillägget i barnbidraget.

Appendix 1

Beräkningsunderlag

Här redovisas beräkningsunderlaget till diagram 3 till 10 i kapitel två. Arbetslösa antas ha uppfyllt villkoren för att vara berättigad till inkomstbortfallsersättning (80 procent av bruttolönen). Ensamstående med barn antas vara berättigade till underhållsstöd. Deltagare i etableringsprogrammet antas vara berättigade till full etableringsersättning samt etableringstillägg eller bostadsersättningen om de uppfyller villkoren. Det ekonomiska biståndet är beräknat enligt riksnormen med tillägg för boendekostnader.²²

Ensamstående hushåll

Tabell 2: Ekonomiskt utbyte av arbete för en ensamstående utan barn

	Arbete	A-kassa	Etableringsersättning	Saknar egen försörjning
Lön	22 900			
A-kassa		18 320		
Avtalsersättning				
Skatt	4 521	4 825		
Arbetsinkomst netto	18 379	13 495		
Etableringsersättning	.	.	6 776	
Etableringstillägg/Bostadstillägg	.	.	3 900	
Ekonomiskt bistånd	.	.	.	11 470
Disponibel inkomst	18 379	13 495	10 676	11 470
Ökad inkomst vid arbete		4 884	7 703	6 909
Ersättningsgrad		73,4%	58,1%	62,4%

²² Beräkningen har gjorts efter Försäkringskassans föreskrifter och utgår från Storgöteborgs prisnivå då denna är något lägre än Storstockholm och mer representativ för Sverige i sin helhet.

Tabell 3: Ekonomiskt utbyte av arbete för en ensamstående med ett barn (två år)

	Arbete	A-kassa	Etablerings- ersättning	Saknar egen försörjning
Lön	22 900			
A-kassa		18 320		
Avtalsersättning				
Skatt	4 521	4 825		
Arbetsinkomst netto	18 379	13 495		
Barnbidrag	1 250	1 250	1 250	1 250
Bostadsbidrag	1 200	2 100	3 400	3 400
Etableringsersättning	.	.	6 776	
Etableringstillägg/Bostadstillägg	.	.	800	
Underhållsstöd	1 673	1 673	1 673	1 673
Ekonomiskt bistånd	.	.	691	9 242
Barnomsorgsavgift	-687	-550	-	-
Disponibel inkomst	21 815	17 968	14 590	15 565
Ökad inkomst vid arbete		3 847	7 225	6 250
Ersättningsgrad		82,4%	66,9%	71,3%

Tabell 4: Ekonomiskt utbyte av arbete för en ensamstående med två barn (två och fyra år)

	Arbete	A-kassa	Etablerings- ersättning	Saknar egen försörjning
Lön	22 900			
A-kassa		18 320		
Avtalsersättning				
Skatt	4 521	4 825		
Arbetsinkomst netto	18 379	13 495		
Barnbidrag	2 650	2 650	2 650	2 650
Bostadsbidrag	2 000	2 900	4 200	4 200
Etableringsersättning	.	.	6 776	
Etableringstillägg/Bostadstillägg	.	.	1 600	
Underhållsstöd	3 346	3 346	3 346	3 346
Ekonomiskt bistånd	.	.	1 848	10 224
Barnomsorgsavgift	-1 145	-916	-	-
Disponibel inkomst	25 230	21 475	20 420	20 420
Ökad inkomst vid arbete		3 755	4 810	4 810
Ersättningsgrad		85,1%	80,9%	80,9%

Hushåll med två vuxna utan barn

Tabell 5: Ekonomiskt utbyte av arbete för två vuxna utan barn

	Båda arbetar	Partner med A-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner utan försörjning	
		Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Saknar egen försörjning
Lön	45 800	22 900		22 900		22 900	
A-kassa		18 320	36 640				
Avtalsersättning							
Skatt	9 042	9 346	9 650	4 521		4 521	
Arbetsinkomst netto	36 758	31 874	26 990	18 379		18 379	
Etableringsersättning	.	.	.	6 776	13 552		
Etableringstillägg/ Bostadstillägg	.	.	.				
Ekonomiskt bistånd			14 400
Disponibel inkomst	36 758	31 874	26 990	25 155	13 552	18 379	14 400
Ökad inkomst vid arbete		4 884	4 884		11 603		3 979
Ersättningsgrad		86,7%	84,7%		53,9%		78,4%

Hushåll med två vuxna och ett barn

Tabell 6: Ekonomiskt utbyte av arbete för två vuxna med ett barn (två år)

	Båda arbetar	Partner med A-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner utan försörjning	
		Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Saknar egen försörjning
Lön	45 800	22 900		22 900		22 900	
A-kassa		18 320	36 640				
Avtalsersättning							
Skatt	9 042	9 346	9 650	4 521		4 521	
Arbetsinkomst netto	36 758	31 874	26 990	18 379		18 379	
Barnbidrag	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Bostadsbidrag	-	-	-	-	3 400	-	3 400
Etableringsersättning	.	.	.	6 776	13 552		
Etableringstillägg/ Bostadstillägg	.	.	.	800	800		
Ekonomiskt bistånd			14 055
Barnomsorgsavgift	-1 374	-1 237	-1 099	-687	.	-687	
Disponibel inkomst	36 634	31 887	27 141	26 518	19 002	18 942	18 705
Ökad inkomst vid arbete		4 747	4 747		7 516		237
Ersättningsgrad		87,0%	85,1%		71,7%		98,7%

Hushåll med två vuxna och två barn

Tabell 7: Ekonomiskt utbyte av arbete för två vuxna med två barn (två och fyra år)

	Båda arbetar	Partner med A-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner utan försörjning	
		Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Saknar egen försörjning
Lön	45 800	22 900		22 900		22 900	
A-kassa		18 320	36 640				
Avtalsersättning							
Skatt	9 042	9 346	9 346	4 521		4 521	
Arbetsinkomst netto	36 758	31 874	27 294	18 379		18 379	
Barnbidrag	2 650	2 650	2 650	2 650	2 650	2 650	2 650
Bostadsbidrag	-	-	-	800	4 200	800	4 200
Etableringsersättning	.	.	.	6 776	13 552		
Etableringstillägg/ Bostadstillägg	.	.	.	1 600	1 600		
Ekonomiskt bistånd		2 756	16 590
Barnomsorgsavgift	-2 290	-2 061	-1 832	-1 145		-1 145	
Disponibel inkomst	37 118	32 463	28 112	29 060	22 002	23 440	23 440
Ökad inkomst vid arbete		4 655	4 351		7 058		-
Ersättningsgrad		87,5%	86,6%		75,7%		100,0%

Hushåll med två vuxna och fyra barn

Tabell 8: Ekonomiskt utbyte av arbete för två vuxna med fyra barn (två, fyra, sju och fjorton år)

	Båda arbetar	Partner med A-kassa		Partner med etableringsersättning		Partner utan försörjning	
		Arbete	A-kassa	Arbetar	Etableringsersättning	Arbetar	Saknar egen försörjning
Lön	45 800	22 900		22 900		22 900	
A-kassa		18 320	36 640				
Avtalsersättning							
Skatt	9 042	9 346	9 650	4 521		4 521	
Arbetsinkomst netto	36 758	31 874	26 990	18 379		18 379	
Barnbidrag	6 740	6 740	6 740	6 740	6 740	6 740	6 740
Bostadsbidrag	-	-	200	1 800	5 200	1 800	5 200
Etableringsersättning	.	.	.	6 776	13 552		
Etableringstillägg/ Bostadstillägg	.	.	.	3 100	3 100		
Ekonomiskt bistånd	4 373	9 301	22 960
Barnomsorgsavgift	-2 640	-2 371	-2 112	-1 320	.	-1 320	
Disponibel inkomst	40 858	36 243	31 818	35 475	32 965	34 900	34 900
Ökad inkomst vid arbete		4 615	4 425		2 510		-
Ersättningsgrad		88,7%	87,8%		92,9%		100,0%

Appendix 2

Regelverk för skatter, bidrag och ersättningar

I detta avsnitt finns en redogörelse för de skatter och avgifter samt bidrag och ersättningar för friska och arbetsföra som kan påverka den disponibla inkomsten.

Socialförsäkringen omfattar alla som bor och arbetar i Sverige. Ersättningarna i socialförsäkringen baseras antingen på bosättning eller arbete.²³ De bosättningsbaserade ersättningarna är ett grundskydd till de som bor i Sverige och flera av ersättningarna är utformade som bidrag snarare än försäkringar.²⁴ Arbetsrelaterade ersättningar ges till personer som arbetar i Sverige som ersättning för förlorad arbetsinkomst.²⁵ Det sista ekonomiska skyddsnätet för dem som inte kan försörja sig är ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) som hanteras av den kommunala socialtjänsten.²⁶

Skatter och avgifter

Alla förvärvsinkomster beskattas med kommunal och (eventuellt) statlig inkomstskatt. Kommunalskatten varierar mellan kommuner men är 2023 i genomsnitt 32,23 procent.²⁷ Den genomsnittliga skatten för många inkomsttagare är dock lägre på grund av grundavdraget samt jobbskatteavdraget för de som arbetar. Statlig inkomstskatt tas 2023 ut på inkomster över 49 875 kronor i månaden.²⁸

När ett barn fyller tre år har det rätt till avgiftsfri förskola motsvarande 525 timmar per år. Om barnen utöver detta går i förskolan betalar föräldrarna en avgift som beror av inkomsten. Avgiften får högst vara tre procent av hushållets inkomst för första barnet, två procent för andra barnet och en procent för tredje barnet och inget för det fjärde barnet. Avgiften är dock högst 1 572 kronor per månad för första barnet, 1 048 kronor för andra barnet, 524 kronor för tredje barnet.²⁹

23 SFS (2010:110), Socialförsäkringsbalken.

24 Se 5 kap 9§ SFS (2010:110).

25 Se 6 kap 6§ SFS (2010:110).

26 SFS (2001:453) Socialtjänstlagen.

27 SCB (2023b).

28 Skatteverket (2023a) och (2023b).

29 Skolverket (2023).

Sociala ersättningar och bidrag

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen består av en skattepliktig grundersättning på 11 220 kronor i månaden vid heltidsarbetslöshet. För att ha rätt till grundersättning krävs att personer arbetat minst 60 timmar i månaden under sex månader.

Den som även varit medlem i arbetslöshetskassa under ett år har rätt till en skattepliktig inkomstbortfallsersättning på 80 procent av förlorad inkomst i nio månader och därefter 70 procent. Den högsta ersättningen är 26 400 kronor i månaden som betalas ut under 4,5 månader.³⁰

Barnbidrag

Föräldrar har rätt till barnbidrag för barn tills de fyller 16 år. Studerar de på gymnasieskola har de rätt till motsvarande studiebidrag. Barnbidraget är 1 250 kronor per barn och månad. Har man fler än ett barn kan man få flerbarnstillägg.³¹

Tabell 9: Barnbidrag 2023

Kronor per månad

Antal barn	Månadsbelopp barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	Totalt (årsbelopp)
1	1 250	-	1 250	15 000
2	2 500	150	2 650	31 800
3	3 750	730	4 480	53 760
4	5 000	1 740	6 740	80 880
5	6 250	2 990	9 240	110 880

Källa: Försäkringskassan (2023a)

30 Sveriges A-kassor (2022).

31 Försäkringskassan (2023a).

Bostadsbidrag

Barnfamiljer och ungdomar mellan 18 och 28 år har rätt till bostadsbidrag. Bostadsbidraget bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, storleken på bostaden samt inkomstens storlek. Beloppen framgår av tabell 10. Bostadsbidraget reduceras om hushållets inkomster överstiger en viss nivå.³²

Tabell 10: Bostadsbidrag 2022

Barnfamiljer	Högsta bostadsbidrag, kronor per månad	Inkomstgräns över vilken bidrag reduceras kronor per år	
		Ensamstående	Gifta/sambo
1 barn	3 400	148 000	74 000/sökande
2 barn	4 200	148 000	74 000/sökande
3 barn	5 200	148 000	74 000/sökande
4 barn	5 200	148 000	74 000/sökande
5 eller fler barn	5 200	148 000	74 000/sökande
Hushåll utan barn (18–28 år)	1 300	41 000	58 000/tillsammans

Källa: Försäkringskassan (2022)

Anm: Beräkningarna av belopp för bostadsbidrag i avsnitt två och appendix 1 utgår från Försäkringskassans räkneinstrument. Beräkningarna utfördes senast under januari 2023.

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning

Nyanlända invandrare som deltar i etableringsinsatser har rätt till en särskild etableringsersättning under högst två år. Ersättningen är skattefri och uppgår till 6 776 kronor i månaden för den som deltar på heltid. Deltagare som har hemmaboende barn kan få ett etableringstillägg på 800 kronor per barn under 11 år och 1 500 kronor per barn mellan 11 och 20 år med ett tak på tre barn. En deltagare som bor ensam i en egen bostad kan även få bostadsersättning på som mest 3 900 kronor per månad.³³

Underhållsstöd

Underhållstödet ska garantera underhåll för barn till separerade föräldrar även när den andre föräldern inte bidrar till barnets försörjning. Underhållstödet är högst 1 673 kronor per månad för barn under 7 år, 1 823 kronor per månad tills barnet fyller 15 år och 2 223 kronor tills barnet fyllt 18 år.³⁴

32 Försäkringskassan (2022).

33 Försäkringskassan (2023b).

34 Försäkringskassan (2023c). Underhållsstöd kan beviljas för barn över 18 år (till och med 20 år) givet att vissa villkor är uppfyllda, men då tillfaller stödet barnet direkt.

Ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd)

Ekonomiskt bistånd är individuellt behovsprövat och är tänkt att ge individer och familjer en skälig levnadsnivå.³⁵ I huvudsak avgör riksnormen nivån på det ekonomiska biståndet tillsammans med skäliga kostnader för andra behov. Beloppet bestäms inför varje nytt kalenderår och gäller som miniminivå för behoven som ska täckas, se tabell 5 nedan. Riksnormen tar hänsyn till hushållets sammansättning, ålder på barnen, om barnen äter lunch hemma och om de vuxna är ensamstående eller sammanboende. Riksnormen innehåller vidare kostnader för livsmedel, kläder och skor, hygien, barn- och ungdomsförsäkring, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon och fritid.³⁶

Tabell 11: Riksnormen för ekonomiskt bistånd 2023

Personliga kostnader per hemmavarande barn och skolungdom, kronor per månad								
Ålder	0 år	1–2 år	3 år	4–6 år	7–10 år	11–14 år	15–18 år	19–20 år
Summa	2 420	2 700	2 410	2 700	3 380	3 890	4 390	4 430
Summa utan lunch fem dagar i veckan	2 270	2 480	2 110	2 410	-	-	-	-

Personliga kostnader vuxna, kronor per månad		
	Ensamstående	Sammanboende
Summa	3 490	6 300

Gemensamma hushållskostnader, kronor per månad							
Antal personer	1	2	3	4	5	6	7
Summa	1 130	1 250	1 580	1 790	2 060	2 330	2 510

Källa: Socialstyrelsen (2023a)

Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd

För att stimulera personer som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd att ta ett arbete finns en så kallad jobbstimulans i regelverket. Den innebär att personer som tagit emot ekonomiskt bistånd under minst sex månader i följd får undanta 25 procent av en arbetsinkomst från beräkningen av framtida ekonomiskt bistånd i upp till två år. Jobbstimulansen är dock komplicerad att handlägga och har enligt Socialstyrelsen haft liten betydelse för att stimulera biståndsmottagare att börja arbeta.³⁷

³⁵ Socialstyrelsen (2023a).

³⁶ Ibid.

³⁷ Socialstyrelsen (2016).

Källor

Arbetsförmedlingen (2022a) Statistik om insatser och program. Uttag 2 maj 2022

<https://arbetsformedlingen.se/statistik/insatser-och-program>

Arbetsförmedlingen (2022b) Arbetsmarknadspolitiska program 2021. [Arbetsmarknadspolitiska program 2021 Pdf, 2 MB. \(1\).pdf](#)

Arbetsförmedlingen (2023a) Månadsstatistik över arbetssökande. Uttag 20 februari 2023.

[SoA - Månadsstatistik \(arbetsformedlingen.se\)](#)

Arbetsförmedlingen (2023b) Platsbanken, lediga jobb. Uttag 13 februari 2023. [Platsbanken - Sök lediga jobb - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](#)

Blix, M. (2013) Framtidens välfärd och den åldrande befolkningen. Delutredning från Framtidskommissionen. DS 2013:8. [framtidskommissionens-tredje-delutredning-framtidens-valfard-och-den-aldrande-befolkningen \(regeringen.se\)](#)

Eklund, J. och J. Larsson (2020) När blir utrikes födda självförsörjande? Entreprenörskapsforum. <https://entreprenorskapsforum.se/activity/webbinarium-och-rapportlansering-nar-blir-utrikes-fodda-sjalvforsorjande/>

Ekonomifakta (2021) Jobbskatteavdraget. Uttag 20 oktober 2021. <https://www.ekonomifakta.se/fakta/skatter/skatt-pa-arbete/jobbskatteavdraget/>

Ekonomifakta (2022) Sysselsättningsgrad internationellt. Uttag 16 januari 2023.

[Sysselsättningsgrad - internationellt - Ekonomifakta](#)

Finanspolitiska rådet (2014) Svensk finanspolitik. Finanspolitiska rådets rapport 2014. [Svensk finanspolitik 2014.pdf \(fpr.se\)](#)

Försäkringskassan (2022) Vilka får Bostadsbidrag. Uttag 18 januari 2023. [Vilka får bostadsbidrag? - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](#)

Försäkringskassan (2023a) Barnbidrag och flerbarnstillägg. Uttag 10 januari 2023 [Barnbidrag och flerbarnstillägg - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](#)

Försäkringskassan (2023b) Etableringsprogrammet. Uttag 10 januari 2023. [Ersättning för dig som deltar i etableringsprogrammet hos Arbetsförmedlingen - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](#)

Försäkringskassan (2023c) Underhållsstöd. Uttag 10 januari 2022 [Underhållsstöd från Försäkringskassan - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](#)

Konjunkturinstitutet (2022) Konjunkturbarometern. Företag kvartalsdata. Uttag 12 maj 2022. [Tjänstesektorn efter Bransch \(SNI 2007\), Fråga, Serie och Period. Statistikdatabasen \(konj.se\)](#)

Medlingsinstitutet (2022) Reallöneutvecklingen. Uttag 20 januari 2023. [Reallönerna utvecklas fortsatt negativt - Medlingsinstitutet \(mi.se\)](#)

Persson, A och U. Vikman (2010) In- och utträdeseffekter av aktivitetskrav på socialbidragstagare. Rapport 2010:7, [IFAU In- och utträdeseffekter av aktiveringskrav på socialbidragstagare \(ifau.se\)](#)

SCB (2022a) Lönestrukturstatistik efter yrke. Uttag 12 maj 2022. [Genomsnittlig månadslön och lönespridning efter sektor, yrke \(SSYK 2012\) och kön. År 2014 - 2020. PxWeb \(scb.se\)](#)

SCB (2022b) Antalet helårsekvivalenter 1990–2021. Uttag 18 januari 2023. [Antalet helårsekvivalenter 1990–2021 \(scb.se\)](#)

SCB (2022c) Helårsekvivalenter som försörjs med sociala ersättningar. Statistikdatabasen. Uttag 11 januari 2023. [Statistikdatabasen \(scb.se\)](#)

SCB (2023a) "Den totala kommunala skattesatsen minskar något 2023". Uttag 10 januari 2023. <https://www.scb.se/pressmeddelande/den-totala-kommunala-skattesatsen-minskar-nagot-2023/>

SFS (2001:453) [Socialtjänstlagen.](#)

SFS (2010:110) Socialförsäkringsbalken.

Skatteverket (2023a) Belopp och procent – inkomstår 2023. Uttag 10 januari 2023. [Belopp och procent, inkomstår 2023 – privat | Skatteverket](#)

Skatteverket (2023b) Jobbskatteavdrag. Uttag 12 januari 2022. [Jobbskatteavdrag | Skatteverket](#)

Skolverket (2023) Statsbidrag för maxtaxa 2022. Uttag 10 januari 2023 [Statsbidrag för maxtaxa 2022 Skolverket](#)

Socialstyrelsen (2016) Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd – en uppföljning. [Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd - En uppföljning \(socialstyrelsen.se\)](#)

Socialstyrelsen (2023a) Ekonomiskt bistånd. Uttag 10 januari 2023. [riksnormen-for-forsorjningsstod-2023.pdf \(socialstyrelsen.se\)](#)

Socialstyrelsen (2023b) Statistikdatabas för ekonomiskt bistånd. Uttag 13 januari 2023. [Statistikdatabaser - Ekonomiskt bistånd - Val \(socialstyrelsen.se\)](#)

Svenskt Näringsliv (2021) [Ekonomer: Sverige är på väg in i en ny utanförskapskris \(svensktnaringsliv.se\)](#)

Svenskt Näringsliv (2023) [Reformer för fler i arbete.](#)

Sveriges A-kassor (2022) "Så fungerar arbetslöshetsförsäkringen". Uttag 12 januari 2023. [Sa_fungerar_arbetsloshetsforsakringen_februari2022.pdf \(sverigesakassor.se\)](#)

Økonomi og Indenrigsministeriet (2017), Fordeling og incitament. Köpenhamn.

